

---

NavagrahakRiti by MuttusvAmi DikShitara

నవగ్రహకృతయః ముత్తుస్వామిదీక్షితవిరచిత

Document Information



---

Text title : navagrahakRiti dikShita sArtha

File name : navagrahakIrtanadikShitAra.itx

Category : kRitI, navagraha, stotra, muttusvAmI-dIkShitAra

Location : doc\_z\_misc\_navagraha

Author : Muttusvami Dikshitar

Transliterated by : KSR Ramachandran

Proofread by : KSR Ramachandran

Translated by : KSR Ramachandran

Description-comments : Collection

Latest update : September 2, 2012

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

---

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

**Please help to maintain respect for volunteer spirit.**

---

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

---

November 22, 2022

*sanskritdocuments.org*

---

## నవగ్రహకృతయః ముత్తుస్వామిదీక్షితవిరచిత



౧ సూర్యః

రాగ- సౌరాష్ట్ర తాల- చతుశ్రజాతి-ధ్రువ  
సూర్యమూర్తే నమోఽస్తు తే సుందర ఛాయాధిపతే ।  
కార్యకారణాత్మక జగత్ప్రకాశక సింహ-రాశ్యధిపతే  
ఆర్యవినుత తేజఃస్ఫూర్తే ఆరోగ్యాది-ఫలద-కీర్తే ।  
సారసమిత్ర మిత్ర భానో సహస్రకిరణ కర్ణసూనో  
క్రూర-పాప-హర కృశానో గురుగుహ-మోదిత-స్వభానో  
సూరిజనేడిత సుదినమణే సోమాదిగ్రహ-శిఖామణే  
ధీరార్చిత కర్మసాక్షిణే దివ్యతర-సప్తాశ్వ-రథినే  
సౌర-అష్టార్చ-మన్త్రాత్మనే సౌవర్ణ-స్వరూపాత్మనే  
భారతీశ-హరి-హరాత్మనే భుక్తి-ముక్తి-వితరణాత్మనే ॥

౨ చంద్రః

రాగ- అసావేరి తాల- చతుశ్రజాతి మట్య  
చంద్రం భజ మానస సాధు-హృదయ-సదృశమ్ ।  
ఇంద్రియ-లోకపాలేడిత-తారేశం  
కమనీయ-కటక-రాశ్యాదీపమ్ ।  
ఇన్ద్రం షోడశ-కలా-ధరం నిశాకరం  
ఇన్దిరా-సహోదరం సుధాకరం అనిశమ్ ।  
శక్తి-మౌళి-విభూషణం శీత-కిరణం  
చతుర్భుజం మదన-ఛత్రం క్షపాకరం  
వేంకటేశ-నయనం విరాణ్మనో-జననం  
విధుం కుముద-మిత్రం విధి-గురుగుహ-వక్త్రం  
శశాంకం గీష్పతి-శాపానుగ్రహ-పాత్రం

శరచ్చన్ద్రికా-ధవళ-ప్రకాశ-గాత్రం  
కజ్జ-ణ-కేయూర-హార-మకుటాది-ధరం  
పజ్జ-జరిపుం రోహిణీ-ప్రియకర-చతురమ్ ||

### 3 అజ్ఞారకః

రాగ- సురటి తాల- చతుశ్రజాతి రూపక  
అజ్ఞారకమాశ్రయామ్యహం వినతాశ్రితజనమన్దారం  
మజ్జళవారం భూమికుమారం వారం వారమ్ |

భృజ్జారకం మేష-వృశ్చిక-రాశ్యధిపతిం  
రక్తజ్ఞం రక్తమ్బరాది-ధరం శక్తి-శూల-ధరం  
మజ్జళం కమ్ప-గళం మజ్జళ-తర-కర-యుగళం  
మజ్జళ-దాయక-మేష-తురజ్ఞం మకరోత్తుజ్జమ్ |

దానవ-సుర-సేవితం మన్దస్మిత-విలసిత-వక్త్రం  
ధరణీ-ప్రదం భ్రాతృ-కారకం రక్త-నేత్రం  
దీన-రక్షకం పూజిత-వైద్యనాథ-క్షేత్రం  
దివ్యోపహాది-గురుగుహ-కటాక్షానుగ్రహ-పాత్రం  
భాను-చంద్ర-గురు-మిత్రం భాసమాన-సుకళత్రం  
జానుస్థ-హస్త-చిత్రం చతుర్భుజమతివిచిత్రమ్ ||

### ౪ బుధః

రాగ- నాటకురజ్జీ తాల- మిశ్రజాతి రుమ్ప  
బుధమాశ్రయామి సతతం  
సురవినుతం ఛన్ద-తారా-సుతమ్ |

బుధజనైర్-వేదితం భూసురైర్-మోదితం  
మధుర-కవితా-ప్రదం మహనీయ-సమ్పదమ్ |  
కుజ్జ-మ-సమద్యుతిం గురుగుహ-ముదాకృతిం  
కుజవైరిణం మణి-మకుట-హార-కేయూర-  
కజ్జ-ణాది-ధరణం కమనీయ-తర-మిథున-  
కన్యాధిపం పుస్తక-కరం నపుంసకం  
కిజ్జ-ర-జన-మహితం కిల్బిషాది-రహితం

శక్కుర-భక్త-హితం సదానంద-సహితమ్ ॥

× బృహస్పతిః

రాగ- అరాణ తాల- తిశ్రజాతి త్రిపుట

బృహస్పతే తారాపతే బ్రహ్మజాతే నమోఽస్తు తే ।

మహాబల విభో గీష్పతే మజ్జు-ధనుర్-మీనాధిపతే  
మహేంద్రాద్యుపాసిత-కృతే మాధవాది-వినుత-ధీమతే ।

సురాచార్య-వర్య వజ్రధర శుభలక్షణ జగత్-త్రయ-గురో  
జరాది-వర్జిత అక్రోధ కవ-జనక ఆశ్రిత-జన-కల్పతరో  
పురారి-గురుగుహ-సంమోదిత పుత్ర-కారక దీన-బన్ధో  
పరాది-చత్వారి-వాక్-స్వరూప-ప్రకాశక దయా-సిన్ధో  
నిరామయాయ నీతికర్త్రే నిరఙ్కుశాయ విశ్వ-భర్త్రే  
నిరఙ్క్షణాయ భువన-భోక్త్రే నిరంశాయ మహా-ప్రదాత్రే ॥

౬ శుక్రః

రాగ- పరశు తాల- ఖణ్డజాతి అట

శ్రీశుక్ర-భగవంతం చింతయామి సంతతం సకల-తత్త్వజ్ఞమ్ ।

హే శుక్ర-భగవన్ మా-

మాశు పాలయ వృషతులా-

ధీశ దైత్య-హితోపదేశ

కేశవ-కటాక్షైక-నేత్రం కిరీటధరం ధవళ-గాత్రమ్ ।

వింశతి-వత్సరోడు-దశా-విభాగం అష్టవర్గం

కవిం కళత్ర-కారకం రవి-నిర్జర-గురు-వైరిణం

నవాంశ-హోరా-ద్వైక్కాణాది-వర్గోత్తమావసర-సమయే

వక్రోచ్చ-నీచ-స్వక్షేత్ర-వర-కేంద్ర-మూల-త్రికోణే

త్రింశాంశ-షష్ఠ్యంతైరావతాంశ-పారిజాతాంశ-

గోపురాంశ-రాజయోగ-కారకం రాజ్యప్రదం గురుగుహముదమ్ ॥

౭ శనైశ్చరః

రాగ- యదుకులకాంభోధి తాల- మిశ్రజాతి ఏక

దివాకర-తనూజం శనైశ్చరం ధీరతరం సస్తతం చింతయేహమ్ ।

భవామ్బు-నిధౌ నిమగ్న-జనానాం భయంకరం అతి-క్రూర-ఫలదం

భవానీశ-కటాక్ష-పాత్ర-భూత-భక్తిమతాం అతిశయ-శుభ-ఫలదమ్ ।

కాలాఙ్గాన-కాన్తి-యుక్త-దేహం కాల-సహోదరం కాక-వాహం

నీలాంశుక-పుష్ప-మాలావృతం నీల-రత్న-భూషణాలంకృతం

మాలినీ-సుతం గురుగుహ-ముదితం మకర-కుమ్భ-రాశి-నాథం తిల-

తైల-మిశ్రితాన్న-దీప-ప్రియం దయా-సుధా-సాగరం నిర్భయం

కాల-దణ్డ-పరిపీడిత-జానుం కామితార్థ-ఫలద-కామధేనుం

కాల-చక్ర-భేద-చిత్ర-భానుం కల్పిత-ఛాయా-దేవీ-సూనుమ్ ॥

౮ రాహుః

రాగ- రామప్రియ తాల- చతుశ్రజాతి రూపక

స్మరామ్యహం సదా రాహుం సూర్య-చంద్ర-వీక్ష్యం వికృత-దేహమ్ ।

సురాసురం రోగ-హరం సర్వాది-భీతి-హరం

శూర్వాసన-సుఖకరం శూలాయుధ-ధర-కరమ్ ।

కరాళ-వదనం కఠినం కయానార్థ-కరుణార్ద్ర-అపాఙ్గం

చతుర్భుజం ఖడ్గ-భేటాది-ధరణం

చర్మాది-నీలవస్త్రం గోమేదకాభరణం

శని-శుక్ర-మిత్ర-గురుగుహ-సంతోషకరణమ్ ॥

౯ కేతుః

రాగ- చామర తాల- చతుశ్రజాతి రూపక

మహాసురం కేతుమహం భజామి ఛాయాగ్రహం వరమ్ ।

మహా-విచిత్ర-మకుట-ధరం మృగ-వస్త్రాది-ధరం

నర-పీఠ-స్థితం సుఖం నవగ్రహ-యుతం సఖమ్ ।

కేతుం కృణ్వన్-మన్త్రిణం క్రోధ-నిధి-జైమినం

కులుత్తాది-భక్షణం కోణ-ధ్వజ-పతాకినం

గురుగుహ-చామర-భరణం గుణదోష-జితాభరణం  
గ్రహణాది-కార్య-కారణం గ్రహాపసవ్య-సజ్ఞాపరిణమ్ ||

Encoded and proofread by KS Ramachandran ramachandran\_ksr at yahoo.ca

---

౧ సూర్యః

రాగ- సౌరాష్ట్ర తాల- చతుశ్రజాతి-ధ్రువ  
సూర్యమూర్తే నమోఽస్తు తే సుందర ఛాయాధిపతే ।  
కార్యకారణాత్మక జగత్ప్రకాశక సింహ-రాశ్యధిపతే  
ఆర్యవినుత తేజఃస్ఫూర్తే ఆరోగ్యాది-ఫలద-కీర్తే ।  
సారసమిత్ర మిత్ర భానో సహస్రకిరణ కర్ణసూనో  
క్రూర-పాప-హర కృశానో గురుగుహ-మోదిత-స్వభానో  
సూరిజనేడిత సుదినమణే సోమాదిగ్రహ-శిఖామణే  
ధీరాంచిత కర్మసాక్షిణే దివ్యతర-సప్తాశ్వ-రథినే  
సౌర-అష్టార్ణ-మన్త్రాత్మనే సౌవర్ణ-స్వరూపాత్మనే  
భారతీశ-హరి-హరాత్మనే భుక్తి-ముక్తి-వితరణాత్మనే ॥

సూర్యమూర్తే - Oh Sun God!

నమోఽస్తు తే - salutations to you!

సుందర - (you are) of pleasing appearance

ఛాయాధిపతే - O consort of Chaya devi!

కార్యకారణాత్మక - you are the embodiment of The Primal Cause  
and all Effects (1)

జగత్ ప్రకాశక - you illuminate the whole world

సింహ రాశ్యధిపతే - you are the Lord of the zodiacal sign Leo

ఆర్య వినుత - learned men salute you

తేజఃస్ఫూర్తే - you display spectacular brightness (2)

ఆరోగ్యాది ఫలద కీర్తే - provider of good health and other benefits

సారస మిత్ర - you have affinity to the lotus

- మిత్ర - you are a friend  
 భానో - O Surya  
 సహస్రకీరణ - of a thousand rays  
 కర్ణసూనో - father of Karna  
 క్రూరపాపహర - remover of evil and sinful deeds  
 కృశానో - you are verily like Fire  
 గురుగుహ మోదిత - propitiated by Guruguha  
 స్వభానో - innately effulgent  
 సూరిజనేడిత - worshipped by seers  
 సుదినమణే - you are the jewel of daytime  
 సోమాది గ్రహ శిఖామణే - you are the leader of Chandra and  
 other planets  
 ధీరార్చిత - great men salute you  
 కర్మ సాక్షిణే - you are witness to all actions in the world (3)  
 దివ్యతర సప్తాశ్వ రథినే - your chariot is drawn by seven  
 fine horses (4)  
 సార అష్టార్ణ మన్త్రాత్మనే - you are identified with your core  
 mantra of eight syllables (5)  
 సౌవర్ణ స్వరూపాత్మనే - your body shines in golden hue  
 భారతీశ హరి హరాత్మనే - you are identified with Brahma,  
 Vishnu and Shiva (6)  
 భుక్తి ముక్తి వితరణాత్మనే - you are dispenser of worldly gifts  
 as well as salvation.

Notes :

- 1 KaraNam is the Primal Cause, Mulaprakriti; everything born out of it in succession is Karyam. The Supreme is both karanam and karyam.  
 తత్సృష్ట్యా | తదేవానుప్రావిశత్ | says TaittirIya UpaniShad.
- 2 తేజసామపి తేజస్వీ - Ramayana 6.107.15
- 3 రవయే లోకసాక్షిణే says Agastya, in Ramayana 6.107.21
- 4 The seven vedic metres - gayatrI, uShaNik, anushTup, brihatI, pangtI, triShTup, jagatI - are the seven horses for the Sun's chariot

యత్ర హయాశ్చన్ద్రోనామానః సప్తారుణయోజితా వహన్తి దేవమాదిత్యమ్ ।

–Shrimadbhagavatam 5.21.15

5 Surya's bija mantra consists of eight syllables. The mantra is పుణీః సూర్య ఆదిత్య ఓమ్ । “The Supreme OM, the giver of brilliance, the impeller of the universe, and the First Cause”

6 బ్రహ్మ-విష్ణు-శివ-స్వరూప-హృదయం వందే సదా భాస్కరమ్ says the dhyAna sloka of Sun God.

౨ చన్ద్రః

రాగ- అసావేరీ తాల- చతుశ్రజాతి మట్య

చన్ద్రం భజ మానస సాధు-హృదయ-సదృశమ్ ।

ఇన్ద్రాది-లోకపాలేడిత-తారేశం

ఇన్ద్రం షోడశకలాధరం నిశాకరం

ఇన్దిరా-సహోదరం సుధాకరం అనిశమ్ ।

శక్ర-మౌళి-విభూషణం శీతకిరణం

చతుర్భుజం మదన-చక్రం క్షపాకరం

వేంకటేశనయనం విరాణ్మనో-జననం

విధుం కుముదమిత్రం విధిగురుగుహ-వక్త్రం

శశాంకం గీష్పతిశాపానుగ్రహపాత్రం

శరచ్చన్ద్రికాధవశప్రకాశగాత్రం

కంజకేయూరహారమకుటాదిధరం

పంజుజరిపుం రోహిణీప్రియకరచతురమ్ ॥

చన్ద్రమ్ భజ - Pray to Chandra,

మానస - O mind!

సాధు హృదయ సదృశం - he is as pure as the mind of the virtuous persons

ఇన్ద్రాది లోకపాలేడిత తారేశం - He is the consort of Tara (1) and is praised by Indra and other gods

ఇన్ద్రం - he is soothingly pleasant

షోడశ కలాధరం - wearer of the sixteen digits



- నిశాకరం - the maker of the night  
 ఇంద్రా సహోదరం - brother of Goddess LakShmi  
 సుధాకరం - he makes the herbs ooze nectar (2)  
 అనిశమ్ - always (worship Chandra).  
 శక్ర మౌళి విభూషణం - he adorns Shiva's crown  
 శీత కిరణం - his rays are pleasantly cool  
 చతుర్భుజం - he has four hands  
 మదన ఛత్రం - (he serves as) umbrella for Manmatha, the God  
 of Love (3)  
 వేఙ్కటేశ నయనం - he is the (left) eye of Vishnu (4)  
 విరాట్మ అనో జననం - he was born of the heart of VirAt puruSha (5)  
 విధుం - deva-s specially drink him (6)  
 కుముద మిత్రం - is friendly to the lily,  
 విధి గురుగుహ వక్త్రమ్ - is a face of Subrahmanya, who is the  
 preceptor of Brahma  
 శశాంకం - he is bearing hare-like marks (7)  
 గీష్పతి శాపానుగ్రహ-పాత్రం - he received first a curse, and  
 then a boon, from DakSha prajapati (8)  
 శరత్ చన్ద్రికా ధవళ ప్రకాశ గాత్రం - his body shines as  
 white as the autumn moon (9)  
 కఙ్కణ కేయర హార మకుటాది ధరం - he is bedecked with armband,  
 bracelet, necklace and diadem  
 పఙ్కుజ రిపుం he is inimical to the lotus  
 రోహిణీ ప్రియ కర చతురమ్ - he is adept in pleasing RohiNI (10)

Notes:

- 1 Tara is Brihaspati's wife. She fell in love with Chandra and lived with him for some time.
- 2 Moon is called Soma. Soma is the divine plant whose juice, also called Soma, was the drink of the celestials, This led to regard Chandra as the guardian of all beneficial plants. Shri Krishna says in the Gita:  
 పుష్ణామి చౌషధీః సర్వాః సోమో భూత్వా రసాత్మకః || Bhagavad Gita

15.13 “I assume the form of Chandra, and sustain all vegetation”

3 Nights are dear to lovers, so Chandra is regarded as helper to the God of Love

4 Vishnu sahasranama stotram goes further to assert that Chandra is a manifestation of VishNu himself. Compare the names chandrAMshuH (281), shashabinduH (283) and somaH (503) there.

5 At the time of Creation, Chandra was born from the heart of the Primal Cause. చన్ద్రమా మనసో జాతః - PuruShasUkta.

6 విశేషేణ ధీయన్తి ఏనం సురాః - ఆమరకోశ వ్యాఖ్యాసుధా, ౧-౩-౧౩

7 The visible blemish in the whiteness of the moon’s disk is referred to by poets as a hare

8 gIShpati or gIrpati literally means a learned person. Here the reference is to DakSha prajapati, whom Lord Narayana Himself addressed once as Brahman -Learned one. (ShrimadbhAgavatam, 6-4-46) DakSha gave twentyseven of his daughters in marriage to Chandra. Chandra was inordinately fond of only one of them, RohiNi. On a complaint from the neglected wives, DakSha cursed Chandra to lose all his sixteen digits. Later pacified, DakSha allowed him to gradually lose, and then gain, his lustre in the span of a month, every month.

దక్షశాపాత్ సోఽనపత్యస్తాసు యక్ష్యగ్రహార్ధితః ।

పునః ప్రసాద్య తం సోమః కలా లేభే క్షయే దితాః ॥

- ShrimadbhAgavatam 6-6-24

9 The poet compares the whiteness of Chandra to itself!

10 RohiNI is Chandra’s favourite among the 27 wives who are the constellations (nakShatra-s) AshvinI, BharanI, krittikA, etc.

### ౩ అఙ్గారకః

రాగ- సురటి తాల- చతుశ్రజాతి రూపక

అఙ్గారకమాశ్రయామ్యహం వినతాశ్రితజనమన్దారం

మజ్జిశవారం భూమికుమారం వారం వారమ్ ।

బృఙ్గారకమేషవృశ్చికరాశ్యధిపతిం

రక్తాంజం రక్తామ్బరాదిధరం శక్తిశూలధరం  
మంజుళం కమ్బుగళం మంజుళతరకరయుగళం  
మంజుళదాయకమేషతురంజం మకరోత్తుజమ్ ।

దానవసురసేవితం మన్దస్మితవిలసితవక్త్రం  
ధరణీప్రదం భ్రాతృకారకం రక్తనేత్రం  
దీనరక్షకం పూజితవైద్యనాథక్షేత్రం  
దీవ్యోపూదిగురుగుహకటాక్షానుగ్రహపాత్రం  
భానుచంద్రగురుమిత్రం భానమానసుకళత్రం  
జానుస్థహస్తచిత్రం చతుర్భుజమతివిచిత్రమ్ ॥

అంజారకం ఆశ్రయామి అహం - I take refuge in Kuja (1)  
వారం వారమ్ - again and again  
వినత ఆశ్రిత జన మన్దారం - he is very valuable (helpful) to those who  
approach him

మంజుళ వారం - he presides over Tuesday  
భూమి కుమారం - he is the son of Mother Earth (2)  
భృంజారకం - he resembles a golden pot  
మేష వృశ్చిక రాశ్యధిపతిం - he presides over the zodiacal  
signs Aries and Scorpio (3)

రక్తాంజం - his body is red in colour  
రక్తామ్బరాది ధరం - he wears a red cloth, and the like  
శక్తి శూల ధరం - he holds a mace and a trident  
మంజుళం - is auspicious  
కమ్బు గళం - has a handsome neck  
మంజుళ తర పదయుగళం - his two feet are quite charming  
మంజుళ దాయకం - bestower of auspiciousness  
మేష తురంజం - he rides a goat  
మకర ఉత్తుజమ్ - Makara (Capricornus) is his exalted house (uchcha).  
దానవ సుర సేవితం - he is worshipped by devas (gods) and asuras  
(demons) alike

మన్ద స్మిత విలసిత వక్త్రం - he sports a charming smile  
ధరణీప్రదం - graces (devotees) with real estate

భ్రాతృ కారకం - he promotes good brotherhood

రక్త నేత్రం - has red eyes

దీన రక్షకం - protector of the afflicted

పూజిత వైద్యనాథ క్షేత్రం - he is worshipped in the town

VaithIsvarankoil (4)

దివ్యోఘాది గురుగుహ కటాక్ష అనుగ్రహ పాత్రం - recipient of  
grace and blessings of the vast assemblage of gods as well  
as guruguha

భాను చన్ద్ర గురు మిత్రం - he is friendly to Sun, Moon and Jupiter

భాసమాన సుకళత్రం - has a charming wife

జానుస్థ హస్త చిత్రం - appears cute with hands resting on his knees

చతుర్భుజం - he has four arms

అతి విచిత్రమ్ - he is quite fantastic.

Notes:

1 he is called a NgAraka or simply a NgAra because he looks like a heap of lighted charcoal.

2 He was born out of a drop of sweat from Shiva in meditation which fell on the earth. Mother Earth nurtured it to become a graha. So he has come to be known as her son Bhauma, or Kuja

3 Mantreshvara indicates the presiding planets for the 12 signs:

భౌమో శుక్రబుధేన్ద్రసూర్యశశిజాః శుక్రారజీవార్కజాః

మన్దో దేవగురుః క్రమేణ కథితాః మేషాదిరాశీశ్వరాః || phaladIpika 1.6

4 An ancient town near Sirkali in TamilNadu, India

---

౪ బుధః

రాగ- నాటకురజ్ఞో తాల- మిశ్రజాతి ఝమ్ప

బుధమాశ్రయామి సతతం

సురవినుతం చన్ద్రతారాసుతమ్ ।

బుధజన్వైర్వేదితం భూసురైర్మోదితం

మధురకవితాప్రదం మహనీయసమ్పదమ్ ।

కుఙ్కుమసమద్యుతిం గురుగుహముదాకృతిం  
 కుజవైరిణం మణి-మకుట-హార-కేయూర-  
 కఙ్కణాదిధరణం కమనీయతరమిథున-  
 కన్యాధిపం పుస్తకకరం నపుంసకం  
 కిఙ్కరజనమహితం కిల్బిషాదిరహితం  
 శఙ్కరభక్తహితం సదానన్దసహితమ్ ॥

బుధం ఆశ్రయామి సతతం - I take refuge in Budha always  
 సుర వినుతం - he is lauded by the devas  
 చంద్ర తారా సుతమ్ - he is the offspring of Chandra and Tara  
 బుధ జ్ఞైః వేదితం - he is understood by learned men  
 భూసురైః మోదితం - is appreciated by great scholars (1)  
 మధుర కవితా ప్రదం - bestower of fine poetical talents  
 మహనీయ సమృద్ధమ్ - his accomplishments are praiseworthy  
 కుఙ్కుమ సమ ద్యుతిం - his saffron-coloured form is splendid  
 గురుగుహ ముద్ ఆకృతిం - whose form delights Guruguha  
 కుజ వైరిణం - is inimical to Kuja  
 మణి మకుట హార కేయూర కఙ్కణాది ధరణం - he is adorned with  
 a crown, necklace, armband and bracelet made of gems  
 కమనీయతర మిథున కన్యాధిపం - he presides over the lovely  
 zodiacal signs Gemini and Virgo  
 పుస్తక కరం - he has a book in his hands  
 నపుంసకం - he is genderless (2)  
 కిఙ్కర జన మహితం - highly respected by the servant class  
 కిల్బిషాది రహితం - he is blemishless  
 శఙ్కర భక్త హితం - very helpful to the devotees of Shiva (3)  
 సదానన్ద సహితమ్ - ever revelling in bliss.

Notes:

- 1) budha literally means a learned person
- 2) Ketu, Budha and Shanaishchara are genderless.  
 క్లిబ్ఘాః కేతు-బుధార్క-జాః, says phaladIpika, 2.27
- 3) The Tamil saint jnAnasaMbandha asserts in kOLarupadigam that

devotees of Shiva have nothing to fear from the navagrahas.  
For, towards such devotees, these graha-s not only refrain from  
exerting evil influence, or just remain neutral, but are  
positively helpful.

✕ బృహస్పతిః

రాగ- అరాణ తాల- తిశ్రజాతి త్రిపుట

బృహస్పతే తారాపతే బ్రహ్మజాతే నమోఽస్తు తే ।

మహాబల విభో గీష్పతే మజ్జుధనుర్మీనాధిపతే  
మహేంద్రాద్యుపాసిత-కృతే మాధవాది-వినుత-ధీమతే ।

సురాచార్యవర్య వజ్రధర శుభలక్షణ జగత్-త్రయ-గురో  
జరాది-వర్జిత అక్రోధ కవ-జనక ఆశ్రిత-జన-కల్పతరో  
పురారి-గురుగుహ-సంమోదిత పుత్ర-కారక దీన-బన్ధో  
పరాది-చత్వారి-వాక్-స్వరూప-ప్రకాశక దయా-సిన్ధో  
నిరామయాయ నీతికర్త్రే నిరఙ్కుశాయ విశ్వ-భర్త్రే  
నిరఙ్గానాయ భువన-భోక్త్రే నిరంశాయ మహా-ప్రదాత్రే ॥

బృహస్పతే తారాపతే - O Brihaspati, the consort of Tara

బ్రహ్మ జాతే - born of Brahma

నమోఽస్తు తే - I salute you.

మహాబల - you have great strength

విభో - O master

గీష్పతే - Lord of speech and writing

మజ్జు ధనుర్మీన అధిపతే - you preside over the lovely zodiacal  
signs Sagittarius and Pisces

మహేంద్రాది ఉపాసిత ఆకృతే - you are venerated by Indra and others

మాధవాది వినుత ధీమతే - your intellect has been praised by

Vishnu and others (1)

సురాచార్య వర్య - the best preceptor of the gods

వజ్ర ధర - you hold a mace in your hand

- శుభ లక్షణ - you are endowed with auspicious features  
 జగత్ త్రయ గురో - you are a Teacher for all three worlds  
 జరాది వర్జిత - you are ever young  
 అక్రోధ - you never become angry  
 కచ జనక - you are the father of Kacha  
 ఆశ్రిత జన కల్పతరో - you are verily the kalpaka tree for all who  
 approach you  
 పురారి గురుగుహ సంమోదిత - you have been appreciated by Shiva  
 and Guruguha  
 పుత్రకారక - you promote good offspring  
 దీన బంధో - you are a friend for all poor people  
 పరాది చత్వారి వాక్ స్వరూప - you are the embodiment of the four  
 stages of speech starting with parA (2)  
 ప్రకాశక - you illuminate people's intellect  
 దయాసింధో - you are full of compassion  
 నిరామయాయ - you are never afflicted by any illness  
 సీతి కర్త్రే - you are the author of a Treatise on righteous Conduct(3)  
 నిరఙ్కశాయ - you cannot be controlled  
 విశ్వ భర్త్రే - you are the saviour of all living beings  
 నిరఙ్గానాయ - you are pure  
 భువన భోక్త్రే - you enjoy yourself in the world  
 నిరంశాయ - you are whole  
 మహా ప్రదాత్రే - you are a great provider

Notes:

1) Shri KriShNa says in the Gita:

పురోధసాం చ ముఖ్యం మాం విద్ధి పార్థ బృహస్పతిమ్ । ౧౦.౨౪  
 “Know thou that among the great preceptors, I am Brihaspati”

2) the generation of speech (vAk) consists of four stages, parA,  
 pashyantI, madhyamA, and vaikhari. parA is the dormant stage in the  
 mUlAdhAra. When this kArana bindu rises to the level of the navel  
 it becomes kArya bindu. This stage is pashyantI The next stage is

madhyamA, when it further rises to the level of the heart where it acquires discriminatory content and is more oscillatory. When finally it emerges from the throat /mouth and becomes audible sound, capable of representation by alphabets, we have the vaikharI. According to Rig Veda, people are ignorant of these four parts and think that only the fourth part is speech:

చత్వారి వాక్పరిమితా పదాని తాని విదుర్బ్రాహ్మణా యే మనీషిణః ।  
గుహా శ్రీణి నిహితా నేజ్జయన్తి తురీయమ్ వాచో మనుష్యా వదన్తి ॥ ౧.౧౬౪.౪౫ ॥

We can also recall here nAma-s 366-371 of LalitA sahasranAma

పరా ప్రత్యక్ష్పతీరూపా పశ్యన్తి పరదేవతా । మధ్యమా వైఖరీరూపా.. ॥

3) Internal evidence for the existence of such a Niti ShAstra is found in a reference made by the third century poet Parimelazagar, in his commentary of the Tamil classic Tirukkural.

౬ శుక్రః

రాగ- పరశు తాల- ఖణ్డజాతి అట

శ్రీశుక్రభగవన్తం చిన్తయామి సన్తతం సకలతత్త్వజ్ఞమ్ ।

హే శుక్రభగవన్ మా-

మాశుపాలయ వృషతులా-

ధీశ దైత్యహితోపదేశ

కేశవకటాక్షకనేత్రం కిరీటధరం ధవళగాత్రమ్ ।

వింశతి-వత్సరోడు-దశా-విభాగం అష్టవర్గం

కవిం కళత్ర-కారకం రవి-నిర్జర-గురు-వైరిణం

నవాంశ-హోరా-ద్వైక్కాణాది-వర్గోత్తమావసర-సమయే

వక్రోచ్చ-నీచ-స్వక్షేత్ర-వర-కేన్ద్ర-మూల-త్రికోణే

త్రింశాంశ-షష్ఠ్యంజైరావతాంశ-పారిజాతాంశ-

గోపురాంశ-రాజయోగ-కారకం రాజ్యప్రదం గురుగుహముదమ్ ॥

శ్రీశుక్ర భగవన్తం చిన్తయామి సన్తతం - I always meditate  
upon Shri Shukra BhagavAn



సకల తత్త్వజ్ఞం - he is the repository of all Truths (1)

హే శుక్రభగవన్ - O Lord Shukra !

మాం ఆశు పాలయ - please protect me now

వృష తులాధీశ- you preside over the zodiacal signs Rishabha  
(Taurus) and TulA (Libra)

దైత్య హితోపదేశ - you are the preceptor of the asuras

కేశవ కటాక్ష-ఏక-నేత్రం - By the grace of Mahavishnu, you  
have one eye left (2)

కీరీట ధరం - you wear a crown

ధవళ గాత్రమ్ - your body is white in colour

వింశతి వత్సర-ఉడుదశా-విభాగం - your share in the udu  
dashA system (3) is twenty years

అష్ట వర్గం - you have beneficial ashta varga

కవిం - you are a great poet (4)

కళత్ర కారకం - you promote happy matrimony

రవి నిర్జరగురు-వైరిణం - you are inimical to the Sun and the  
ever-young Brihaspati

నవాంశ హారా ద్రేక్కాణాది వర్గోత్తమ అవసర సమయే - at the time you  
are in the parts (varga) of the orbit known to be your navamsa  
hora, drekkANa, and vargottama (5)

వక్త ఉచ్చ నీచ స్వక్షేత్ర వరకేంద్ర మూలత్రికోణే - and in  
exalted and depressed positions, own house, pivotal and  
mulatrikona positions (6)

త్రింశాంశ షష్ఠ్యంశ ఐరావతాంశ పారిజాతాంశ గోపురాంశ -  
and if they belong to the groups of parts known as trimshamsa,  
shahtyamsa, etc (7)

రాజ యోగ కారకం - you promote conditions for kingship (to  
the person)(8)

రాజ్యప్రదమ్ - you bestow kingship.

గురుగుహ ముదం - you give great happiness to Guruguha.

Notes:

- 1) Like Brihaspati, Sukra is also a highly learned person. He and Brihaspati were disciples of the sage angirA who is the latter's father. The kacha-devayani episode in Mahabharata revolves around the mrita-sanjivini mantra that Sukra knew but Brihaspati did not!
  - 2) The reference here is to the Vamana avatara- Mahabali episode.
  - 3) Humans, from birth to death, are under the influence of the planets in varying intensity. In the Ududasha system, the major periods (in years) of influence are: Surya-6, Chandra-10, Kuja-7, Rahu-18, Brihaspati-16, Shani-19, Budha-17, Ketu-7 and Shukra-20.
  - 4) He is the celestial kavi. Later Valmiki became the Adikavi in the world. Shri Krishna pays the highest compliment to Sukra when he declares that among the foremost poets, He was verily Shukra  
కవీనాముశనా కవిః || ( Bhagavad Gita-10.37)
  - 5) From hereon DikShita launches into jyotiSha shAstra. Popular belief ascribes to Sukra the ability to bestow outstanding prosperity. (Sukra dasha). DikShita enumerates circumstances when Shukra bestows unlimited benefits. These technical terms are explained in treatises on Hindu Astrology, like in Prithuyashas' HorasAra and Mantreshvara's PhaladIpikA. The ecliptic is divided into 12 equal parts called Rasi-s, the first part, starting from the First Point of Aries being Mesha. The Rasis are subdivided into equal parts, called amsa-s, in several ways, each way being called a varga. If divided into two, we have two hora-s: if subdivided into three parts, each is a drekkana. Navamsa is obtained by dividing a Rasi into 9 equal parts, Trimshamsa 30 parts (subgrouped into 5, 5, 8, 7, and 5 degrees in one of forward or reverse order), shashtyamsa, 60 parts. Other modes of division are also possible. Saptamsa, dashamsa, dvadashamsa, and Shodashamsa arise when dividing the rasi into 7, 10, 12, and 16 parts. And so on.
- And there are rules to identify the Lords of these parts. If a navamsa bears the same name as that of the Rasi from which it arose,

it is called a vargottama.

6) For purposes of fine-tuning predictions, some special parts of these Rasi/amsa-s are named as Vakra, Uchcha, Nicha, SvakShetra, Varakendra and Mulatrikona for individual planets. For example, for Shukra, Uchcha in MIna, Nicha is Kanya, SvakShetra is Tula 6 deg to 30 deg, and Mulatrikona is Tula 0 deg to 5 deg.

7) It is possible that a planet is in more than one varga. Parijatamsha is attained when the planet obtains 2 varga-s; Gopuramsha, with four varga-s; Airavatamsha with nine varga-s, and so on.

8) Enumerating the various planetary positions for Rajayoga forms an important chapter in every work on astrology. For example, Phalaladipika (7-15) says: "If Shukra and Guru are in Mina, Shani in uchcha, Kuja aspects Chandra, and Lagna and Surya are in Mesha, the person will be King owning a vast army...."

౭ శనైశ్చరః

రాగ- యదుకులకాంబోధి తాల- మిశ్రజాతి ఏక

దివాకర-తనూజం శనైశ్చరం ధీరతరం సస్తతం చిన్తయేఽహమ్ ।

భవామ్బు-నిధౌ నిమగ్న-జనానాం భయంకరం అతి-క్రూర-ఫలదం  
భవాసీత-కటాక్ష-పాత్ర-భూత-భక్తిమతాం అతిశయ-శుభ-ఫలదమ్ ।

కాలాఙ్గాన-కాన్తి-యుక్త-దేహం కాల-సహోదరం కాక-వాహం  
నీలాంశుక-పుష్ప-మాలావృతం నీల-రత్న-భూషణాలంకృతం  
మాలినీ-నుతం గురుగుహ-ముదితం మకర-కుమ్భ-రాశి-నాథం తిల-  
తైల-మిశ్రితాన్న-దీప-ప్రియం దయా-సుధా-సాగరం నిర్భయం  
కాల-దణ్డ-పరిపీడిత-జానుం కామితార్థ-ఫలద-కామధేనుం  
కాల-చక్ర-భేద-చిత్ర-భానుం కల్పిత-ఛాయా-దేవీ-సూనుమ్ ॥

సస్తతం చిన్తయే అహం - I meditate constantly on

శనైశ్చరం దివాకర తనూజం - Shri ShanIshvara, the son of Surya (1)

భవామ్బు నిధౌ నిమగ్న-జనానాం -In those who are immersed in the  
ocean of worldly life  
భయఙ్కరం - he strikes terror  
అతి క్రూర ఫలదం - (and) dispenses terrible consequences  
భవానీశ కటాక్ష పాత్ర భూత భక్తిమతాం - (on the other hand,)  
on those devotees of Lord Shiva who are blessed by His grace  
అతిశయ శుభ ఫలదమ్ - he bestows exceptionally good things  
కాలాఙ్గాన కాన్తి యుక్త దేహం - he is sparkling dark in colour, like  
the eye liner pigment  
కాలసహోదరం - he is brother of Yama, the lord of Death (2)  
కాకవాహం - he rides a crow (3)  
నీలాంశుక - పుష్ప-మాలా-వృతం - he wears a blue dress and a garland  
of blue flowers  
నీల-రత్న-భూషణాలంకృతం - and is decorated with ornaments made  
of blue gemstones  
మాలినీ-నుతం - He is worshipped by mAlinI (4)  
గురుగుహ-ముదితం - he gives pleasure to Guruguha  
మకర-కుంభ-రాశి-నాథం - he presides over the zodiacal signs  
Capricornius and Aquarius  
తీల-తైల-మిశ్రిత-అన్న-దీప-స్త్రియం - he has great liking for  
sesame oil lamp and sesame seeds mixed rice  
దయా-సుధా-సాగరం - he is an ocean of compassion (for his devotees)  
నిర్భయం - he is fearless  
కాలదణ్డ-పరిపీడిత-జానుం - he bears a wound on his legs inflicted  
by Yama,'s cudgel (5)  
కామితార్థఫలద-కామధేనుం - he is verily the divine Kamadhenu while  
dispensing favours to devotees  
కాల-చక్ర-భేద-చిత్రభానుం - he has the capacity to break the  
Wheel of Time (6)  
కల్పిత-ఛాయాదేవీ-సూనుమ్ - he is the son of ChAyA devI

Notes:

1 shanaishchara is so called because he is slow-moving. Note that Saturn takes more than 29 years to go round the Sun once. For this reason he is also called Manda. In Naishadha mahAkAvya, the poet advocates this as the reason for Shani's late arrival at Damayanti's svayamvara.

2 Yama was the son o Surya by the first wife saMj nA devI

3 Many texts declare that the eagle (gRidhra) is Shani's vehicle.

4 mAlinI is a favourite mantra metre of Shani. In Mahabharata, during exile, Draupadi mentions her name as Malini while seeking employment in cognito. Probably she then prayed to Shani.

5 This happened when they were boys. This is the reason for Shani's slow movement.

6 The wheel referred to here is the cycle of births and deaths breaking it is to attain Mukti (salvation)

౮ రాహుః

రాగ- రామప్రియ తాల- చతుశ్రజాతి రూపక

స్మరామ్యహం సదా రాహుం సూర్య-చంద్ర-వీక్ష్యం వికృత-దేహమ్ ।

సురాసురం రోగ-హరం సర్పాది-భీతి-హరం

శూర్వాసన-సుఖకరం శూలాయుధ-ధర-కరమ్ ।

కరాళ-వదనం కఠినం కయానార్ణ-కరుణార్ధ-అపాఙ్గం

చతుర్భుజం ఖడ్గభేటాదిధరణం

చర్మాది-నీలవస్త్రం గోమేధకాభరణం

శని-శుక్ర-మిత్ర-గురుగుహ-సంతోషకరణమ్ ॥

స్మరామి అహమ్ సదా రాహుం - I always remember RAhu

సూర్య చంద్ర వీక్ష్యం - he is being aspected by Surya and Chandra (1)

వికృత దేహమ్ - he has a crooked body

సురాసురం - he is a demon and also a deva (2)

రోగ హరం - he drives away illnesses

సర్పాది భీతి హరం - he wards off fears from snakes and the like

శూర్వాసన సుఖకరం - he is happily seated on a shUrpa (a

bamboo plate in the form of a trapezium, called muram in Tamil)

శూలాయుధ ధర కరమ్ - he holds a trident in is hands

కరాళ వదనం - has a frightful face

కఠినం - he is hard,

కయానార్ణ-కరుణా-ఆర్ద్ర-అపాఙ్గం - his(fierce)looks melt into a  
compassionate glance due to the mantra commencing 'kayA naH' (3)

చతుర్భుజం - he has four hands

ఖడ్గ ఖేటాది ధరణం - he holds a sword, a shield and like weapons

చర్మాది నీల వస్త్రం - he wears a blue cloth and other garments  
made of leather

గోమేదకాభరణం - he wears gomedaka-AbharaNaM ornaments laced with  
gomedaka (gem) stones

శని శుక్ర మిత్ర గురుగుహ సన్తోష కరణమ్ - He is friends with Shani  
and Shukra, and pleases Guruguha too.

Notes:

1) After getting the pot of nectar by churning the ocean with asuras'help, the deva-s sought Vishnu's help to prevent asuras from getting their share. As Vishnu took on the enchanting form of a mohini and started distributing the nectar to the devas, one asura sneaked in between Surya and Chandra and partook a mouthful, before he was spotted and struck down into two. The head and hands acquired a serpent body and became Rahu, while the torso acquired a serpent's head and became Ketu

2) Since the asura had actually drunk the nectar, he did not die,  
he became a half-deva!

3) There is a a vedic mantra to propitiate each planet. The mantra  
for Rahu is:

కయా నశ్చిత్ర ఆభువద్ ఊతీ సదావృధః సఖా! కయా శచిష్టయా వృతా ।

“With what help will he come to us, wonderful, ever-waxing friend? With what most mighty company?” This Sama is from Samaveda samhita 1.139.

It is in gAyatrI Chandas with Vamadeva as Rishi. Originally addressed to Indra, it has been adopted for Ketu in later centuries.

కేతుః

రాగ- చామర తాల- చతుశ్రజాతి రూపక

మహాసురం కేతుమహం భజామి ఛాయాగ్రహం వరమ్ ।

మహా-విచిత్ర-మకుట-ధరం మజ్జల-వస్త్రాది-ధరం  
నర-పీఠ-స్థితం సుఖం నవగ్రహ-యుతం సఖమ్ ।

కేతుం కృణ్వన్-మన్త్రిణం క్రోధ-నిధి-జైమినం  
కులుత్తాది-భక్షణం కోణ-ధ్వజ-పతాకినం  
గురుగుహ-చామర-భరణం గుణదోష-జితాభరణం  
గ్రహణాది-కార్య-కారణం గ్రహాపసవ్య-సంచారిణమ్ ॥

మహాసురం కేతుం అహం భజామి - I take refuge in the great asura Ketu  
చాయాగ్రహం వరమ్ - he is a great shadow planet (1)  
మహా విచిత్ర మకుట ధరం - he wears a big charming crown  
మజ్జల వస్త్రాది ధరం - he wears auspicious (yellow) clothes  
నర పీఠ స్థితం సుఖం - happily mounted on a human being as seat  
నవగ్రహ యుతం సఖమ్ - he is friends with the newly created planet(rahu)  
కేతుం కృణ్వన్ మన్త్రిణం - his vedic mantra commences 'ketuM kRiNvan' (2)  
క్రోధ నిధి జైమినం - he is an angry person and he hails in the line of  
the sage Jaimini  
కులుత్తది భక్షణం - his favourite food is horse-grain (koLLu in Tamil)  
కోణ ధ్వజ పతాకినం - his flag is in the form of a triangle  
గురుగుహ చామర భరణం - He holds a parousal to Guruguha  
గుణ దోష జిత ఆభరణం - he is very good to people who had risen above  
the sense of good and bad  
గ్రహణది కార్య కారణం - his actions include causing eclipses  
గ్రహాపసవ్య సంచారిణమ్ - he moves in a retrograde direction among the  
planets

Notes:

1) Rahu and Ketu are really not planets in the ordinary sense, but are just the imaginary points of intersection of the ecliptic and the moon's

orbit. The ascending node is Rahu, the descending (crossing the ecliptic from north to south) node is Ketu.

2) The ketu mantra runs as :

కేతుమ్ కృణ్వన్నకేతవే పేశో మర్యా ఆపేశసే ।

సముషద్భిరజాయథాః ॥ - Rigveda 1.6.3

“Thou, making light where no light was, and form, O men, where form was not, Wast born together with the dawn.”


This rik, originally addressed to UShas, has been adopted for Ketu in later times.


3) In karnatic music, there are seven basic tAla-s (rythmic patterns), and Muttusvami DikShita composed the first seven songs, one in each, for the seven main graha-s. These seven pieces are remarkable not only for their musical content, but also for their literary merit and the wealth of information they exhibit. Though the last two songs, on the Chaya graha-s, also go under his pen-name, Guruguha, there is a view that these two songs are later-day insertions, probably by his disciples.

---

Translated, encoded, and proofread by KS Ramachandran

---

——  
*NavagrahakRitis by Muttusvami DikShitara*  
pdf was typeset on November 22, 2022

——  
Please send corrections to [sanskrit@cheerful.com](mailto:sanskrit@cheerful.com)

